

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dni powszednie kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Euzebiusza Wyzn.
Niedziela: **Wnieb. N. Marji P.**
Poniedziałek: Rocha Wyzn.
Wtorek: Anastazjusza B.

KURIER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedzielę i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedzielę i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 35.
Zachód " 7 " 34.
Długość dnia godzin 14 " 59.
Ubyło " 1 " 44.

Wschód księżycy o godzinie 7 minut 13 w.
Zachód " 4 " 21 r.
Wysokość wody na Wiśle stóp 1 cali 0
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 14° R.

CENA OGŁOSZEN:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują: Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Środa: Agapita Męcz.
Czwartek: Rufina Wyzn.
Piątek: Bernarda Opata.
Sobota: Joanny Fremiot W.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Dobrowoja; jutro Jaelawa.

Nabożeństwa: W kościele św. Anny na Krak.-Przedm. o godz. 9-ej zrana wotywa ku czci Serca N. Marji Panny i na intencję arcybiskupa tegoż tytułu, przy kościele powyższym istniejącego, oraz nawrócenia grzeszników.

Wystawy: Wyst. Tow. zachęty sztuk pięk., Krak.-Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulka. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Teatry: Letni (w ogrodzie Saskim): dziś „Faust” (występ p. Andrzeja Marini); jutro „Aktorowie dworu”; Nowy: (przy ulicy Królewskiej): dziś „Nad przepaścią” (pierwszy raz); jutro „Nad przepaścią”. (Godz. 8 wieczorem.)

Teatrzyki: Alhambra: „Nie wypada”; — Bellevue: „Nitouche”; — Nowy-Swiat: „Dziewczę z chaty za wsią”.

Teatr Buff: dziś przedstawienie niemiecko-żydowskie.

Cyrk Salomońskiego: koncert i przedstawienie. (Dolina szwajcarska.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

Zamach na wielkiego wezyra.

O pobudkach zamachu na życie wielkiego wezyra, popełnionego przed dwoma tygodniami, donoszą pod d. 3-im b. m. z Konstantynopola:

Sprawca zamachu zeznaje, iż pragnął pomścić krzywdę niesprawiedliwości, której doznał ze strony trybunału adrianopolskiego w czasie, gdy obecny wielki wezyr zastępował ministra sprawiedliwości, Hassana Fehmi baszę, podczas dłuższego pobytu tegoż w znanej misji dyplomatycznej w Londynie. Zamach wszelako nie może być uważany za akt prostej zemsty. Tkwi w nim coś więcej, niż wiemy dotąd.

Człowiek, który go spełnił, jest muhadiem t. j. zbiegiem, jednym z wielu, którzy podczas i po ostatniej wojnie tureckiej osiedli w Turcji europejskiej.

Jest to osobny typ ludzi... Są oni pracowici, poświęcają się przeważnie kowalstwu i kuśnierstwu; zdarzają się między nimi nieporównani dorózkarze i rękodzielnicy. Zbiegli oni po większej części z terytorjów zajętych w roku 1887-ym przez armję rosyjską i osiedli w Konstantynopolu i jego okolicach.

Początkowo musieli znosić niedostatek i nędzę, zanim zwolna dorobili się mająteczków, pozwalających im skromnie wyżywić się z rodziną za pomocą rzemiosła. Są oni zdania, że kalif bronił opieszale sprawy proroka i powierzonych mu przez przodków praw świętych ojczyzny.

Wyrazem tych usposobień był spiszek Alego Suavi, mający na celu oswobodzenie uwięzionego sultana Murada i oddanie mu rządów Turcji.

Ali Suavi usiłował przekonać muhadirow, iż sultan dzisiejszy, Abdul Hamid, jest uzurpatorem.

Abdul Hamid nie zapomniał odtąd nigdy, że w muhadiarach ma wrogów nieprzejednanych.

Utworzono przeto osobną komisję, czuwającą nad nimi, pod przewodnictwem Riza beja. Raz zgromił sultan ostro prezesa „komisji muhadirow”, ponieważ nie przeszkodził zbiegowisku, urządzonemu przez nich podczas gdy sultan udawał się do meczetu.

Pamięć owych zdarzeń wyjaśnia, dlaczego indywiduum, które dokonało zamachu na wielkiego wezyra, zostało zawezwane przed oblicze Padyszacha, dającego w pałacu poddano je ponownemu ścisłemu badaniu i ostatecznie pozostawiono pod kluczem.

Sprawca nieszkodliwej zbrodni był zegarmistrzem w Stambule. Wielu wszakże towarzyszy jego poświęciło się rozbójnictwu. Przez pewien czas w niektórych okręgach Małej Azji panowały rządy istnego terroryzmu.

Aż dotąd muhadirowie wolnymi byli nie tylko od opłaty danin, ale nawet od służby wojskowej. Obecnie Riza bej zwrócił uwagę sultana, że przyszedł czas na pociągnięcie ich wspólnie z resztą ludności do tej służby. Osobna komisja bada obecnie kwestję.

Muhadirowie dowiedzieli się o tem i postanowili szeregiem czynów gwałtownych nakłonić władzę, aby dała im święty spokój i nie zmuszała do służby w wojsku.

Sultan przeczuwa, że chodzi tu nie tylko o życie wielkiego wezyra.

X.

Rezultat konkursu.

W roku ubiegłym komisja wystaw rolniczych powzięła szczęśliwą myśl ustanowienia konkursu go-

tym. Niebawem też drzwi się otwarły i ukazał się pleban, a za nim Cześnik zaczerwieniony i zdyszany od wielkiego pośpiechu. Ks. Krescenty pozdrowił imię Zbawiciela, przystąpił do łóża Rotmistrza i rzekł:

— Pokój waszmości, panie Rotmistrzu! Przybywam na wezwanie wasze...

Szornel oczy otworzył; błędnym zrazu wzrokiem, jakby ze snu obudzony, spójrział na obecnych, a potem głosem cichym, odpowiadając księdzu, rzekł:

— Dzięki wam ojcze, za pospiech... ile że maluczko, a czuję, iż mi sił nie stanie. Czas mi iść na odpoczynek wieczny.

Zaczem wszyscy, Żegota z rozplakaną Reginką i Stawski z Brzechwą wyszli, ostawiając Rotmistrza z plebanem. Brzechwa chciał do siebie iść, ale go Stawski zatrzymał, przekładając, jako należy ks. Krescentego do domu odprowadzić, Żegota zaś uprzednie ich prosił, aby weszli do izby gościnnej, gdzie też w smutku a milczeniu czekali.

Długo trwało zanim ks. pleban wyszedłszy, inwituował wszystkich napowrót do komnaty Rotmistrza, oznajmując jako chory, czując się bliskim śmierci, chce się z nimi pożegnać.

Rotmistrz błąd bardzo, bledszy jeszcze niż był przed chwilą, siedział teraz na łóżu wsparty na poduszkach, a oddychał coraz ciężiej. Zmieniony był srodze; długie, siwe włosy spadały mu w nieładzie na czoło i ramiona. Na obliczu wychudłem, zapadniętym, cień śmierci ryl powoli swoje piętno. Oczy jeno świeciły teraz gorączkowym blaskiem, a na ustach pojawił się jakby uśmiech rzewny, łagodny, który całą, zwykle surową a pęsną twarz Rotmistrza, rozpromieniał nieziemskim spokojem.

Gdy Reginka żalu nie mogąc potłumić, znów ułoża przykląkła, głośno płakać i łkać zaczęła, Szornel najpierw ku niej się zwrócił i dłoń drżącą na głowie dziewczęcia złożywszy, urywaniem głosem mówić począł:

— Nie płacz, doniu, a łzami nie obrażaj Tego, który w miłosierdziu swem długiego żywota mi uczczywszy, po ciężkich znojach a trudach, koniec daje pogodny. Święć się wola Jegol... Chciałem i Wam Waszmościowie, tobie mości Cześniku i tobie

panie Brzechwo, dzięki powinne złożyć za pomoc mi daną. Bez was, przyszłoby mi może u cmentarza owego, bez pociechy ostatniej a pocieszenia, którego jako grzesznik wielki mocno potrzebo-wałem, niegodnego żywota dokonać. Toż dzięki wam gorące składam, a tam przed Majestatem najwyższym, kiedy idę, nie przepomnę o dobrodziejstwie przez was mi wyświadczonym...

— Nieśmy takiego, mości rotmistrzu, nie uczynili, coby na podziękę zasługiwać mogło—przerwał Stawski, głosem od wewnętrznej alteracji drżącym.—Co do mnie, żałuję ino, iżem choć tak bliski sąsiad Waszmości, nie miał pierwszej okazji...

— Mea culpa!—przerwał Szornel—i oto com da-
leż rzeć miał, z prośbą byście to waszmościowie i in-
nym braciom szlachcie powtórzyć raczyli, ile że ży-
ciem mojem odludnem a dziwaczkiem zgorszenie
mogłem dać, a w tych czasach falesznych nauk
heretyckich i praktyk bezbożnych suszają szpetne
obudzić. Od kilku miesięcy tu mieszkając, z ni-
kim nie chciałem konneksyj mieć, stroniłem od ludzi
i do świątyni bożej nawet nie chodziłem, żeście mnie
śladnie posadzić mogli o bezbożną niewiarę. Otóż
w tym uroczystym momencie wyznaję przed wami,
a proszę byście to wyznanie moje publicznie uczy-
nili, jako w religii a wierze świętej rzymsko-kato-
lickiej umieram!..

Tu głos Rotmistrza nabrał siły niezwykłej; w fer-
worze tym dźwignął się o własnej mocy i obie ręce
podniósł do góry.

— Zawszy byłem wierny wierze ojców moich!—
zawołał—i dla niej gotów byłem śmierć ponieść,
choć w jaskini lotrów żyłem i ofoczoną byłem
fałszem a herezją... Jeżeli zaś do świątyni bożej
nie chodził i do Sakramentów św. nie przystępował,
to nie przeto, abym wiary nie miał, jeno że w sereu
występnem żal srogi a nienawiść pogańską chował...

Głos podniesiony zламаł się nagle w piersi rot-
mistrza, który przez długą chwilę mówić nie mogąc,
przymknął powieki i jeno coraz ciężiej oddychał, a
rękami niespokojnie rzucał. W uroczystym silen-
tium, a z niewypowiedzianem jakimś uczuciem żalu
i kompasji wszyscy oczekiwali co dalej nastąpi.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

STAROSTA ZYGWULSKI.

Przez

Adama Krechowickiego.

(Dalszy ciąg.)

Na dźwięk tego głosu, który Brzechwie zdał się dziwnie miękkim i łagodnym, Żegota powstał z kłęczek i pospieszył ku córce, a Rotmistrz otworzył oczy i ujrawszy Reginkę, obie dłonie ku niej wy-ciągnął.

— Doniu!..—przemówił.

Reginka słysząc te słowa, rzuciła się ku łóżu, nie bacząc już na obecność Brzechwy i przykląkła, z wielką czułością ją całować ręce rotmistrza.

— Doniu!..—mówił Szornel urywaniem i stłumio-
nym głosem—oto Bóg powołuje mnie już snąc ku
sobie... Ty pomnij na wszystko com ci mówił za
dzieciństwa twego, czego ci nauczał w imię boże i
wedle słowa bożego. Nie bacz na rozkosze świata, bo
marność wszystko i nad marnościami marność!..

Reginka ukrzyższy twarz w dłoniach szlochała, że
i panu Brzechwie jakoś dziwnie rzewnie na sereu
robić się zaczęło, a Żegota niemniej wzruszony,
rzekł:

— Da Bóg, jeszcze się waszmość, panie Rotmi-
strzu, podźwigniesz. Ta chwilowa niemoc przemie-
nie...

— Życz mi raczej—przerwał Rotmistrz—aby się
to już raz dokonało... Ufam, że spoczynku wiecz-
nego dostąpię, ile że w ciągu długiego bardzo ży-
wota, krzywd a pohańbienia—jako wiesz dobrze—
znosiłem nie mało...

Rzekłszy to umilkł, oczy zamknął i pozostawał
znów nieruchomy, jakby martwy, a w izbie słychać
jeno było ciężki oddech chorego, stłumione szlocha-
nie Reginki i westchnienia Żegoty. Brzechwa zal-
terowany wielce, a nie rozumiejąc zgola wszystkie-
go, czego mimowolnym był świadkiem, z niepokojem
oczekiwał... wcia Stawskiego z ks. Krescen-

spodarstw wzorowych w kraju naszym. Korzyści jakie rolnictwo krajowe z tego rodzaju konkursu odnieść musi, zbyt są jasne i widoczne, abyśmy się tu długo nad nimi zastanawiać potrzebowali. Rezultat konkursu w roku ubiegłym okazał się bardzo zadawalającym, szczególnie, w dziale gospodarstw większych, jedno oraz kilkofoiwarcznych, gospodarstwa mniejsze włościańskie zaś słabszy udział w nim przyjęły.

Natomiast tegoroczny konkurs gospodarstw wzorowych okazał się zupełnie odmiennym, pod względem ilości zgłaszających się do popisu właścicieli rolnych. Podczas kiedy w dziale większej własności ziemskiej zgłosiło się zaledwie trzech ziemian, nadsyłających szczegółowe opisy swoich gospodarstw, włościanie stanęli o wiele liczniej do współzawodnictwa, gdyż komisja otrzymała kilkanaście opisów małych gospodarstw, skreślonych po większej części przez samych włościan. Rezultat konkursu w dziale większych majątków ogłoszony już został poprzednio, w czasie tegorocznej wystawy inwentarzy, i wówczas już wynik jego zaznaczyliśmy. Przypominamy więc tu tylko, że z pomiędzy trzech konkurujących o nagrody majątności, przyznano gospodarstwu w Kutnie, p. Stanisława Zawadzkiego, medal złoty, oraz takie same odznaczenie gospodarstwu Budziszowice, należącemu do p. Juliana Dobrzańskiego. Gospodarstwo budziszowieckie odznacza się szczególnie bardzo racjonalnie i umiejętnie prowadzonymi plantacjami nasienia buraczanego.

W dziale gospodarstw włościańskich rozstrzygnięcie konkursu mogło być dopełnieniem dopiero przed kilku dniami, na posiedzeniu delegacji działu gospodarstw. Sprawozdanie, ogłoszone właśnie przez delegację w *Gazecie rolniczej*, przedstawia rzeczywiście bardzo pocieszające rezultaty.

Na podstawie relacji przedstawionych przez p. dr. Tadeusza Kowalskiego, który osobiście jako delegat wszystkie te gospodarstwa zwiedzał, po odczytaniu opisów i dokładnem zbadaniu rzeczy, zgodnie z wnioskami tegoż sprawozdawcy przyznano następujące odznaczenia i nagrody:

W dziale gospodarstw włościańskich większych dwu rolnikom a to:

Wincentemu Ptaszyńskiemu, właścicielowi kolonii 118-morgowej, położonej we wsi Eiginy, w powiecie włodawskim gubernji suwalskiej, za rozumne i oszczędne prowadzenie gospodarstwa udzielono medal srebrny, oraz 50 sztuk drzewek owocowych.

Również Józefowi Witkowskiemu, właścicielowi osad włościańskich we wsi Puiryskach, 157-morgów rozległości mających, a położonych w powiecie kalwaryjskim, gubernji suwalskiej, przyznano za wzorowe urządzenie i prowadzenie gospodarstwa medal srebrny oraz 50 sztuk drzewek owocowych.

W dziale gospodarstw włościańskich drobnych, nagrodzono aż 8 osad, a to:

Protowi Pycia, właścicielowi osady 55-morgów obejmującej we wsi Kamieńce, w powiecie miechowskim położonej, za wzorowe gospodarstwo, stosowanie odpowiednich melioracji i przykładne życie rodzinne udzielono list pochwalny i młocarnię. Oprócz tego, z daru warszawskiego Towarzystwa ogrodniczego dano temuż gospodarzowi 40 sztuk drzewek owocowych, dla zachęcenia do prowadzenia sadu i rozpowszechnienia wyborowych odmian owoców.

Maciejowi Michałkiewiczowi, właścicielowi osady 27-morgowej, we wsi Topoli, w powiecie Łęczyckim położonej, za pracowite, oszczędne i porządne prowadzenie gospodarstwa przyznano list pochwalny, młocarnię oraz 30 sztuk drzewek owocowych.

Józefowi Ciastulę, właścicielowi osady 30-morgowej, położonej we wsi Żorawie w powiecie krasnostawskim, za rozumnie i porządnie prowadzone gospodarstwo, oraz ogólny ład domowy, udzielono list pochwalny i 20 sztuk drzewek owocowych, oprócz tego gotówką rs. 50.

Mateuszowi Woźnickiemu, właścicielowi kolonii 11-morgowej, we wsi Wólka Grodziska, położonej w powiecie błońskim, za porządne prowadzenie gospodarstwa i usiłowanie wprowadzenia potrzebnych melioracji, dano jako nagrodę list pochwalny, sieczkarnię i 20 sztuk drzewek owocowych.

Janowi Piasiewiczowi, właścicielowi 20-morgowej osady we wsi Niedzwica Kościelna, w powiecie lubelskim położonej, za roztropne urządzenie nowej osady, wprowadzenie uprawy buraków pastewnych i koni, udzielono list pochwalny, sieczkarnię oraz 20 sztuk drzewek owocowych.

Janowi Samcowi, właścicielowi osady 47-morgowej, położonej we wsi Kotliny w powiecie łódzkim, za oszczędność, rozumne spieniężanie produktów, szanowanie, nasadzanie i pielęgnowanie lasu, dano w nagrodę list pochwalny, młocarnię oraz 20 sztuk drzewek owocowych.

Antoniemu Wróblowi, właścicielowi osady 18-morgowej we wsi Płoty czyli Pasztowa Wola, w powiecie łódzkim położonej, za staranny wyrób narzędzi

rolniczych do swojego użytku, dobre obchodzenie się z nawozem i znaczną produkcję koni, oraz mieszalek, udzielono list pochwalny i 20 sztuk drzewek owocowych.

Wreszcie Józefowi Michałowskiemu, właścicielowi osady 26-morgów obejmującej, w miejscowości Włodawie, w pow. kaliskim położonej, za pomysłowe prowadzenie gospodarstwa i posiłkowanie się nawozami miejskimi, przyznano list pochwalny.

Jak więc widzimy, plon to wcale obfity, a motyw wyrażone przy przyznawaniu nagród uwidoczniają, że postęp w gospodarstwach włościańskich objawia się w najrozmaitszych formach. Jedne z nagrodzonych gospodarstw celują staranną i umiejętną uprawą roli, inne rozumną hodowlą inwentarzy, inne użyciem udoskonalonych narzędzi do pracy około roli, a nie brak i takich, w których znać dążność do wprowadzenia rozmaitych ulepszeń i melioracji gruntowych.

Niestrudzony sprawozdawca delegacji, dr. Tadeusz Kowalski, który stan wszystkich tych gospodarstw gruntownie studiował, znalazł w wielu wypadkach nad wszelkie spodziewanie wiele inteligencji i rozumienia rzeczy, w rozmaitych kalkulacjach gospodarstwa dotyczących. Stan intelektualny tych włościan także wielokrotnie w bardzo dobie przedstawił się świetle. Rozumieją oni i znają potrzebę postępu i nauki i niektórzy z nich synów swoich kształcą w zakładach naukowych warszawskich, oświadczając jednak przytem, że dzieci ich po ukończeniu szkół nie zmieniają wcale swego zawodu, lecz powrócą do pracy około ojczystego gospodarstwa.

Zasługuje także na podniesienie ta okoliczność, iż dobry przykład takich rozumniejszych włościan, dobrze gospodarstwa swoje prowadzących, oddziaływa widocznie bardzo skutecznie na ogół sąsiadów ze wsi, którzy powoli ich naśladować zaczynają. Zachęta więc udzielona w formie nagród stającym do konkursu włościanom, wyda niechybnie korzyści dla szerszych kół kmieckiego stanu. Myśl więc komisji wystawowej, urzeczywistniona w praktyce, przyniosła już piękny owoc i pozostawia tylko życzyć, aby i w dalszym ciągu praca ta z równym pożytkiem poprowadzona została.

J. Gr.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Bawiąca u nas od kilku tygodni komisja przemysłowa, wydelegowana z ramienia departamentu przemysłu i handlu dla zbadania stosunków fabrycznych i przemysłowych w Królestwie Polskiem, po zwiedzeniu zakładów fabrycznych w okolicach Sosnowca, obecnie bawi w Łodzi, zkąd następnie udaje się do Zgierza, Pabianic, Zdunskiej Woli i t. p., a po zbadaniu takowych stosunków i manipulacji fabrycznej wróci do Warszawy, zatrzymawszy się po drodze w Żyrardowie dla zwiedzenia przędzalni.

— Na skutek zawieszenia decyzji w sprawie zamiany Sosnowic na miasto, wszelkie budowy w Sosnowicach na odległości 850-iu sążni rosyjskich od granicy zostały wstrzymane.

— Stan robót kanalizacyjnych przedstawia się obecnie jak następuje: około budowy głównego kanału C. pracowano dwiema partjami, a mianowicie w alei Ujazdowskiej, gdzie roboty zupełnie ukończono i na Nowym-Swiecie. Wymurowano kanału w przeciągu tygodnia 345 stóp bieżących, tak, iż razem gotowego kanału jest 18,998 stóp bież., a pozostaje 2,962 st. b. do ukończenia. Roboty grabarskie posunięto z Nowego-Swiatu na plac Trzech Krzyży, mularskie zaś po za Jerozolimską. Budowa około głównego kolektora bielańskiego prowadzi się w trzech miejscach: na Bielanych, Kaskadzie i w Marymoncie. Grunt zawsze jest tutaj bardzo niekorzystny, a celem dokładniejszej budowy muruje się kanał na warstwie ułożonej z szabru lub zwiru, co koszt roboty znacznie powiększa. Ukończono w tym tygodniu 252 st. b., razem więc z dawniej wybudowanym kanałem mamy st. bież. 7,871, a pozostaje 7,102 st. bież. Roboty około kanału „Stare-Miasto“ postępują powoli; prowadzi się na ulicach Freta, Krzywe-Koło, Rynek, Jeznicka i Kanonja częścią tunelowo, częścią otwartym wykopem; roboty zaś grabarskie dochodzą do zamku królewskiego. W tym tygodniu zasklepieno 155 st. b. Razem więc mamy 2,982 st. b., a pozostaje podług projektu 4,562 stóp bieżących.

— Niezwykły brak wody w mieście, na który powszechnie utyskują mieszkańcy, pochodzi ztąd, iż jedna z czterech maszyn starego wodociągu zepsuła się, zaś w nowym wodociągu, który już chwilowo zwiększał ilość wody, dostarczając jej do starego wodociągu, również się coś zepsuło. Zarządy obu wodociągów pracują obecnie nad spiesznem dopro-

wadzeniem uszkodzonych maszyn do należytego stanu.

— Z powodu, iż budujący się kanał C. na esplanadzie cytadeli będzie przeprowadzony pod plantem kolei obwodowej, blisko stacji pasażerskiej kolei nadwiślańskiej, zaszła potrzeba osobnego wzmocnienia tegoż plantu przez ułożenie na danej przestrzeni belek żelaznych.

— Z literatury.

* W odbite z *Medycyny* wyszła z druku broszura d-ra J. Zejdowskiego p. n. „Kilka uwag o teorii fermentacyjnej gorączki“.

Jest to praca ściśle specjalna, przeznaczona dla lekarzy.

* Czcigodny kierownik *Kłosów*, p. Adam Pług, zakrzętnął się już około wydawnictwa na rzecz p. Wójcickiej.

Rozpisał listy, prosząc o współpracownictwo i wiele już osób nadesłało obietnicę dostarczenia swoich prac i gorącą zachętę dla sympatycznego pomysłu.

— Kościół św. Jana.

Roboty około odnowienia warszawskiej archikatedry szybko postępują.

Rusztowanie około szczytowych wieżyczek już zostało zupełnie rozebrane.

Pokryte świeżym tynkiem wieżyczki zdala pięknie się przedstawiają.

Najdalej za cztery tygodnie fronton tej wspaniałej świątyni zostanie zupełnie odsłonięty.

— Kościół św. Barbary.

Roboty około restauracji kościoła św. Barbary na Koszykach o tyle już postąpiły, że rusztowania tak zewnętrzne, jak wewnętrzne już rozebrano.

Obecnie jeszcze wykończają się roboty kamieniarskie około wielkiego ołtarza, który stosownie do przeznaczenia kościoła odpowiednio przerobionym zostanie, a także dokonywa się reperacja posadzki.

Jednocześnie w dalszym ciągu odbywa się budowa kaplic, okalających nowy kościół św. Piotra i Pawła i niebawem w ukończonych rozpocznie się ustawianie figur, czyli „stacji męki Pańskiej“.

Z wykończeniem tych robót cały dawny cmentarz zostanie uporządkowany.

— Osobliwość.

Kościół św. Anny (po-bernardyński) na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie, pomiędzy wielu swojemi osobliwościami posiada jedną istotnie charakterystyczną, tem ciekawszą, że pochodzącą z XVIII-go wieku.

Jest nią mianowicie jeden szczegół z brązowej mensy ołtarza w t. zw. „domku loretańskim“.

Owóż mensa ta, wykonana w stylu pierwszego cesarstwa (*empire*), posiada w pośrodku domek loretański, po którego prawej stronie widzimy grupę: odwieźdźny N. Marii Panny u św. Anny, a po lewej stronie domku kłęczącego szlachcica polskiego modlącego się z książki, który jest prawdopodobnie fundatorem tego zabytku.

Nie domek jednak, ani owa grupa, lecz postać modlącego się szlachcica jest przedmiotem naszej uwagi.

Artysta ubrał go w kontusz z wylotami i pas lity, a w całą postać wlał tyle charakterystyki typowej, że zdajesz się mieć przed oczyma jednego z soddalsów—konfederata.

Ów szlachcic modli się gorąco, a że ma twarz szlachetną i szaty jego spływają w linjach pięknych, więc czujesz żywą sympatię do niego.

Rzeźba nasza starannie unikała typów rodzinnych, więc ten zabytek jest istotnie rzadką osobliwością.

— Międzynarodowy targ zbożowy w Wiedniu.

Czternasty już z rzędu z dorocznych targów zbożowych międzynarodowych w stolicy Austrii, odbędzie się d. 30-go i 31-go bieżącego miesiąca sierpnia.

Zebrania odbywać się będą w pałacu wystawy, a pierwsze z nich przypadnie d. 30-go o godzinie 10 ej rano.

Na zebraniach odczytane zostaną sprawozdania o stanie urodzajów tegorocznych we wszystkich prawie krajach europejskich, oraz w Indjach i Ameryce północnej.

Zarząd wydaje corocznie drukiem rodzaj sprawozdania w osobnej książce, w której powyższe dane zwykle są zamieszczone.

Zarząd targu stanowi komisja międzynarodowa, pod przewodnictwem prezesa giełdy produktowej wiedeńskiej W. Naschauera. Do składu komisji należy też z Warszawy przedstawiciel znanej firmy zbożowej tutejszej p. Bronisław Werner, który zarazem reprezentować ma w komisji komitet giełdowy warszawski.

Osoby żyjące sobie przyjąć udział w tym targu zgłaszać się mogą wprost do giełdy produktowej

wiedeńskiej lub też do członków wspomnianej komisji międzynarodowej.

Utrudnienie.

Handlujący, ekspedytorowie i w ogóle wszyscy wysyłający towary i odbierający je za pośrednictwem drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej i bydgoskiej, narzekają na rozmaite utrudnienia, jakie szczególnie w ostatnich czasach obciążają transporty tą koleją.

Przedewszystkiem skargi te dotyczą podwyższenia taryf przewozowych.

Szczególniej dla towarów tanich, takiego kosztu przesyłki nieznoszących, jak np. zboże, węgiel, jest to niezmiernie uciążliwym.

Różnica w koszcie transportu wagonu zboża, po podwyższeniu i dodaniu pewnej opłaty stałej za przeładunek, któremu towar ten nie podlega, wynosi przeszło 8 rs.

W czasach tak dla handlu trudnych jak obecne, nieraz takie 8 rs. stanowi cały zarobek sprzedawcy.

Ceny zboża za granicą są i tak już bardzo niskie i taka zwyczajna utrudniona wielce wywóz uniemożliwia zupełnie, a przecież kraj nasz tyle zboża nie konsumuje, ile go produkuje.

Dalej wymaganiem jest od niedawna poświadczenie przez władzę policyjną tożsamości osoby, w której rękach znajduje się list frachtowy.

Narazą to na drobne koszty i wielką stratę czasu i prawie zawsze opóźnia odbiór towaru o całą dobę.

Trudnem jest zaiste do wytłómaczenia, dlaczego właśnie w najkrytyczniejszych dla handlu chwilach rośnie tak nagle fiskalność dyrekcji głównej linii wywozowej.

Wolimy przypuszczać, iż jest to raczej jakieś w wykonaniu rozporządzeń nieporozumienie, które zapewne niebawem wyjaśnione zostanie.

Zabawa dla dzieci.

W dniu jutrzejszym w ogrodzie zoologicznym odbędzie się siódma z rzędu zabawa dla dzieci.

Początek, jak zwykle, o godzinie piątej po południu.

Falszywa pogłoska.

Przez wczoraj i onegdaj między kumoszkami staromiejskimi obiegła pogłoska, jakoby kompanję pielgrzymów, idących z Warszawy na odpust do Częstochowy, napadli w lesie rozbójnicy.

Stębną fama szerząc tę fałszywą wieść, coraz bardziej ubarwiała ją w okropne szczegóły, jak ciemność nocy w lesie, rozlew krwi i naturalnie okrucieństwo zbrojów.

Wszystko to jednakże jest wierutną bajką.

Blżej zainteresowanych losom osób, które wzięły udział w pobożnej pielgrzymce, możemy zapewnić, żeśmy wczoraj wieczór odebrali telegraficzną wiadomość, iż kompanja warszawska szczęśliwie przejechała w okolicy Radomska, dążąc ku Jasnej Górze.

Przedsiębiorstwo wspólne.

Z dniem 1 ym września ma powstać w Warszawie spółka kolporteryjna, mająca na celu popieranie drobnego przemysłu krajowego.

Kilkunastu obywateli miejscowych złożyło na cel ten fundusze.

Towarzystwo wycieczek.

Grono zwolenników wycieczek letnich w malownicze okolice kraju, postanowiło zawrzeć rodzaj spółki, celem propagowania podobnych podróży.

Spółka będzie przyjmowała opłatę za przewożenie i utrzymywanie podróżnych, jak się to praktykuje w wielu miastach zagranicznych.

Towarzystwo rozpocznie swoją działalność w roku przyszłym.

Ruch zbożowy.

Kolej nadwiślańska otrzymała zamówienie na przewóz znacznych transportów zboża, przeważnie żyta z południowo-zachodnich prowincji Cesarstwa do Niemiec, przez Mławę.

Przewóz rozpocznie się w październiku i trwać będzie przez dwa miesiące, w liczbie trzech pociągów zbożowych dziennie.

Nieudana ucieczka.

W dniu wczorajszym zrana właściciel jednej z tutejszych firm handlowych zauważył nieobecność inkasenta, który otrzymał polecenie podniesienia 12,000 rs.

Zaniepokojony pryncypał udał się osobiście do mieszkania oficjalisty.

Tenże z początku nie chciał otworzyć drzwi, następnie jednak uległ energicznemu żądaniu i groźbie zawezwania policyi.

Okazało się, iż inkasent Z. przygotował walizę, celem natychmiastowego wyjazdu z Warszawy wraz z posiadanymi pieniędzmi.

Pryncypał zawezwawszy świadków odebrał kapitał i na razie uwolnił od obowiązków winnego,

który ma być pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

Kradzieże.

Na Niecałej pod nrem 6-ym z mieszkania K. Plage skradziono garderobę i bieliznę.—Na Żurawiej pod nrem 7-ym A. Szaszkowskiemu skradziono srebro stołowe wartości 200 rs.—Na Pawiej pod nrem 62-ym w mieszkaniu H. Libiszewskiego spełniona została kradzież rozmaitych przedmiotów na sumę 228 rs.

Zuchwały handlarz.

W dniu wczorajszym na Śliskiej pod nrem 14-ym handlarz Szał Goldberg, targując jakąś tandetę u T. Komorowskiej, żony szewca, wszczął z nią kłótnię.

Komorowska oświadczyła, iż wezwie policyj, gdyż mąż był nieobecnym.

Wówczas Goldberg rzucił się na kobietę, okładając ją kijem po głowie, aż do utraty przytomności.

Uciekającego handlarza przytrzymał stróż domu i doprowadzono go do cyrkułu.

Komorowska, znajdując się w stanie brzemiennym, poniosła tak ciężkie obrażenia, iż życiu jej grozi niebezpieczeństwo.

Bezprzytomną kobietę odwieziono do szpitala św. Ducha.

Podrzucenie.

W mieszkaniu stróża domu pod nrem 7-ym na Wroniej podrzuceno parotrybniowe niemowlę płci męskiej. Dziecię zostało odesłane do domu podrzutków.

Baz kagańca.

W dniu wczorajszym, o godzinie 8-iej wieczorem, na ul. Podwał pod nrem 25-ym pies wypuszczony bez kagańca rzucił się na Antoniego Tabernackiego i poszarpał na nim ubranie, nie zrządzając jednak szkody na zdrowiu.

Właścicielka psa pociągnięta została do odpowiedzialności sądowej.

Przejechania.

Na Muranowie Icek Landoman, najechany przez ekwipaż prywatny, uległ złamaniu nogi.

Na Zakroczymskiej Julja Krysińska z tego samego powodu została ciężko zraniona w głowę.

Pożar.

W dniu wczorajszym, o godzinie 4 1/2 po południu, przy ul. Ptasiej nr. 4 w jednym z mieszkań na 3-em piętrze zapaliła się belka wpuszczona w komin.

Ogień ugasili topornicy oddziału mirowskiego, przyczem część podłogi wyrabano.

Restauracja kościoła.

Walący się kościół katolicki w Poltawie, dzięki wpływowi obywatela miejscowego, Narcyza Potockiego, lat blisko sto liczącego, został odnowionym.

Parafianie zrobili składkę na kilkaset rubli, a pannie tamtejsze ofiarowały aparaty wartości 500 rs.

Pizyczyniła się także i publiczność, a mianowicie czytelnicy naszego pisma, którzy na ręce nasze nadsyłali ofiary.

Chodzi teraz jeszcze o odnowienie ławek i nabycie organu.

Z okolic Warszawy.

Według urzędowych relacyj wójtów gmin z pow. warszawskiego, sprzęt żyta, pszenicy i jęczmienia w zupełności został ukończony.

Wydańność żyta wszędzie jest dobra i przeciętno z kopy otrzymuje się do 2 1/2 korca, pszenica, o ile nie została wypalona podczas upałów w maju, również jest niezła.

Jęczmiona wszędzie są dobre; co do owsa, którego sprzęt do połowy został doprowadzony, nie nadesłano żadnych wiadomości.

Owoce stanowczo w tym roku nie obrodziły, a śliwki są tak robaczywe, jak już dawno ogrodnicy nie pamiętają.

Zdrowotność inwentarza wszędzie jest pomyślna, z wyjątkiem drobin, który w wielu miejscowościach pada z powodu przytrafiających się chorób zaraźliwych.

Czerwcowy sprzęt siana, któremu towarzyszyły słoty, w połączeniu z nadmiernymi upałami w maju, wypadł nieszczególnie, lecz drugi pokos po umiarkowanych deszczach obiecuje to wynagrodzić.

Opór przeciw władzy.

Warszawskij dziennik otrzymał z powiatu nowoaleksandryjskiego korespondencję, opisującą świeży dowód zgubnego wpływu, jaki na włościan wywierają ich pokątni doradcy, ubiegający się jedynie za własną korzyścią.

W dniu 19 ym z. m. z rozporządzenia władzy właściciel, zarządził pomiar gruntów dworskich w dobrach Kmoczkowice, celem oddzielenia części przypadającej włościanom, na mocy umowy dobrowolnej o zamianę serwitutów, zawartej przez nich z dworem w styczniu r. z.

W tym celu jeometra, wydelegowany przez urząd gubernialny do spraw włościańskich, przybył na miejsce z najętymi robotnikami i strażnikami ziemskimi.

Tymczasem włościanie z Kmoczkowice, dla których właśnie miano odmierzac grunta, rzucili się na narzędzia miernicze i na robotników, pobili ich, rozpedzili straż ziemską, porwali na kawałki łańcuch i pomimo perswazji naczelnika powiatu i komisarza włościańskiego, którzy przybyli na miejsce zatargu, nie pozwolili dokonać pomiaru.

Opór włościan przeciw rozporządzeniom władzy,

jak się okazało, powstał ztąd, iż ich pokątny adwokat wmówił w nich, że wyjedna dla nich układ korzystniejszy od zatwierdzonej już przez urząd włościański i prawomocnej umowy.

Naczelnik gubernji otrzymałszy o tem raport, polecił, aby pomiar został koniecznie dokonany w d. 24-ym z. m. w obecności naczelnika straży ziemskiej i komisarza włościańskiego.

W tym celu dla wzmocnienia policyi miejscowej p. naczelnik gubernji przeznaczył 20-tu strażników z sąsiednich powiatów, polecając im w razie oporu aresztować natychmiast przywódców.

Po przybyciu przedstawicieli władzy do wsi Wrze-wielec zauważono, że włościanie i tym razem zmięrzają stawiać opór i że wysłali w tym celu delegatów dla naradzenia się ze swym adwokatem.

Wówczas wobec zebranego tłumu aresztowano czterech przywódców i odesłano pod eskortą do biura powiatu.

Środek ten energiczny, zalecony przez gubernatora, opamiętał włościan, którzy następnie nie tylko nie stawili oporu pomiarom, lecz oświadczyli zupełną uległość i prosili o przebaczenie, wyznając szczerze, iż polegali na swoim „adwokacie”, który w nich wmówił, iż sprawa załatwi się zgodnie z ich życzeniem.

Obecnie w miejscowości tej panuje porządek zupełny, ów pokątny „adwokat” zaś jest poszukiwany, celem pociągnięcia go do odpowiedzialności.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Plamy na ubraniu ze starego smarowidła.

Zestarzale smarowidło, formujące się naprzykład w panewkach maszyn do szycia, smarowanych oliwą, robi plamy daleko trudniejsze do wywabienia, aniżeli zwykajne plamy tłuste. Trudność ta pochodzi ztąd, iż w smarowidło, o którym mowa, oliwa pomieszana jest z rdzą. Im większy jest stosunek wytworzonej rdzy do tłustości, tem plamy są, rozumie się, uporzeczwsze. Wywabianie należy rozpocząć od wyciągnięcia najpierw tłustości; rdzę, pozostającą na materji w kształcie żółtego piętna, traktuje się później. Pierwszy rezultat w większej liczbie wypadków może być otrzymanym za pomocą prostego namydlenia, jeśli materia jest biała, jeśli zaś jest kolorowa i mydła nie znosi, trzeba użyć do wywabiania czystego alkoholu. Po usunięciu tłustości pozostaje już tylko do wywabienia owe metaliczne piętno niedokwasu żelaza. Można je traktować dowolnie albo kwasami solnym lub siarczanym, bardzo rozcieńczonymi wodą, albo też roztworem winianu potażu, stosując się w drobnych szczegółach do podawanych już nieraz wskazówek, dotyczących się wywabiania rdzy.

NEKROLOGJA.

† S. p. Halina Cieciszowska, księni zgromadzenia kanoniczek warszawskich, po długich cierpieniach, opatrzona św. sakramentami, zasnęła w Bogu dnia 13-go sierpnia 1886 roku, w wieku lat 72. W smutku pogrążona rodzina i pozostałe zgromadzenie zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych zmarłej na żałobne nabożeństwo, które się odbędzie dnia 16-go b. m., to jest w poniedziałek, o godzinie 11-iej zrana, w kościele św. Andrzeja przy placu Teatralnym, poczem zaraz nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski. Osobne zaproszenia rozsyłane nie będą. [3-2811-]

TELEGRAMY

„KURJER WARSZAWSKI”.

Wiedeń 13-go sierpnia.—*Pol. Corr.* przepowiada krótki żywot gabinetowi lorda Salisburego. Sojusz z unjonistami liberalnymi zerwie się prawdopodobnie z powodu domagania się ze strony Parnella zniżenia czynszów dzierżawnych w Irlandji. Jeżeli gabinet zdecyduje się na przymusowe ściąganie czynszów, unjonisci opuszczą go z pewnością.

Berlin 13-go sierpnia.—Cesarz Wilhelm w powrocie z Gasteinu doznał w Salzburgu ataku bezsilności, która objawiła się w przejściowym omdleniu.

Berlin 13-go sierpnia.—*Norddeutsche allgemeine Zeitung* powiada: Uroczysty charakter tegorocznego zjazdu monarchów Niemiec i Austrii w Gasteinie dowodzi nie tylko trwania, ale i wzrostu przyjacielskich stosunków pomiędzy obydwojma mocarstwami na podstawie zupełnej wzajemności.

Paryż 13-go sierpnia.—Ludwika Michel skazaną została na cztery miesiące więzienia (za podburzanie do mordów; *przyp. red.*).

Rzym 13-go sierpnia.—Generał Pinelli popełnił w Medjolanie samobójstwo. Przyczyna niewiadoma.

Дозволено Цензурою Варшава 2 (14) Августа 1886 г.